

**New records of *Harpactea srednogora* Dimitrov et Lazarov, 1999
from Bulgaria with a description of the hitherto unknown
female (Aranea: Dysderidae)**

Stoyan LAZAROV

LAZAROV S. 2007. New records of *Harpactea srednogora* Dimitrov et Lazarov, 1999 from Bulgaria with a description of the hitherto unknown female (Araneae: Dysderidae). – *Historia naturalis bulgarica*, **18**: 29-33.

Abstract. The dysderid spider *Harpactea srednogora* Dimitrov et Lazarov was so far known only by its male sex. The species was found only in a single locality in the Sushtinska Sredna Gora Mountain, Central Bulgaria. New finds from the mountains Vitosha and Western Rhodopes are here reported for the first time, thus extending the species' range in southwestern direction. The unknown female is described and illustrated. The taxonomic affiliations of the species are briefly discussed.

Key words: *Harpactea srednogora*, Western Rhodopes, Vitosha, female description, Bulgaria

Introduction

Only a few species of the spider family Dysderidae occur in Central Europe (PLATNICK, 2007). In Southeastern Europe the family is much richer in species, especially in the countries surrounding the Mediterranean Sea. Some genera in the family, e.g. *Harpactea*, are poorly studied from a taxonomic point of view and one can expect much greater species diversity when more profound investigations are carried out in future, especially on the territory of the Balkan Peninsula. In Bulgaria the genus *Harpactea* is known with 12 species (LAZAROV, 2002). Most of them are hitherto known only from their original descriptions and have never been re-collected since. *Harpactea srednogora* known only by its male found near Panagyurishte in the Sushtinska Sredna Gora Mts. is such a species (cf. DIMITROV & LAZAROV, 1999). Here, I report further finds of the species from the mountains Vitosha and Rhodopes in South Bulgaria, which extend the species' range in south-southwestern direction and change its status of local endemic.

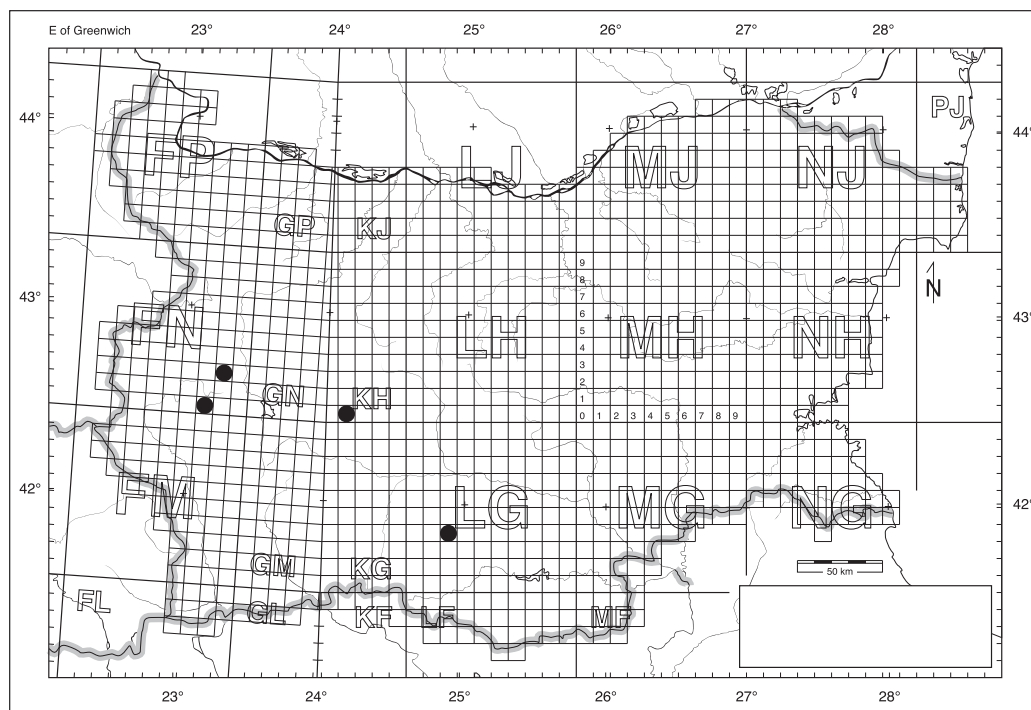

Fig. 1. Distribution map of *Harpactea srednogora*

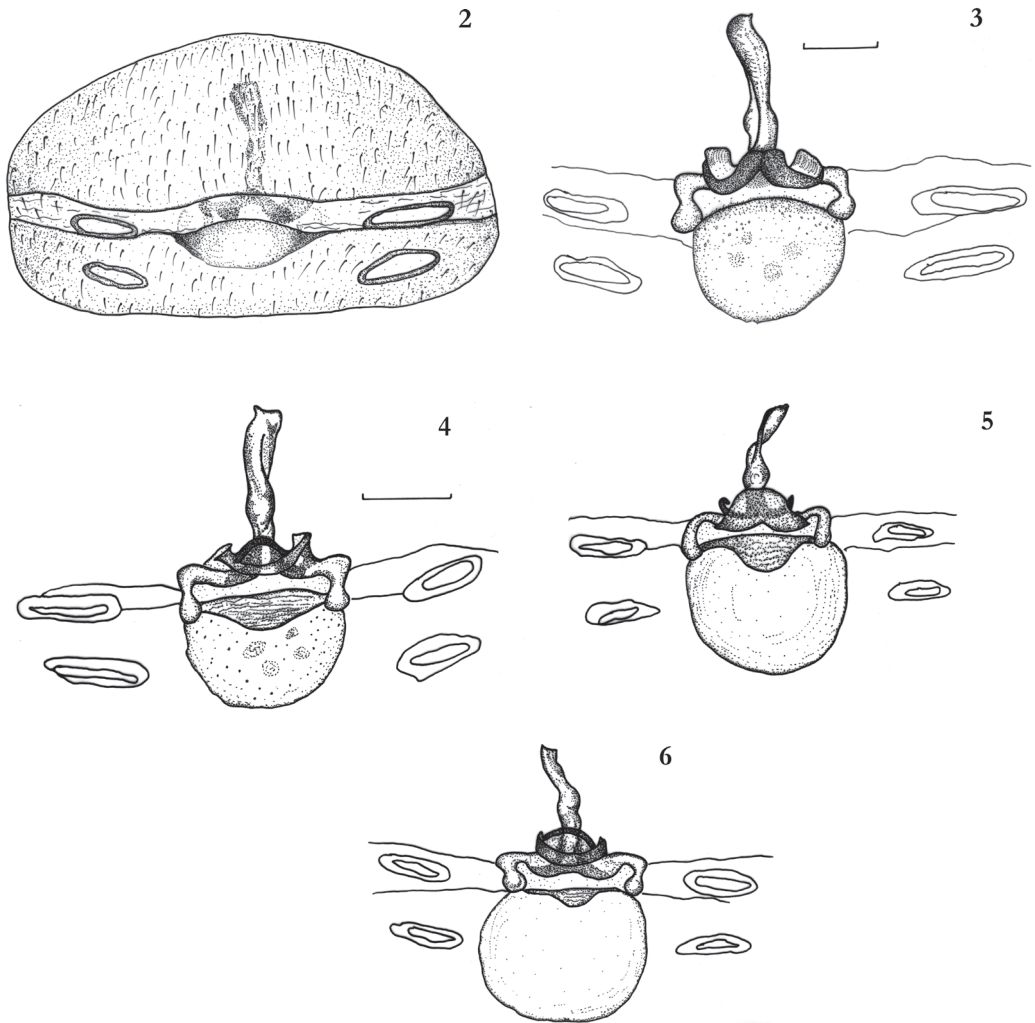
Material and methods

The material was collected in 2006 through specially designed underground traps. They were made from PVC pipes with diameter of the hole 8 cm and length of 60 or 80 cm. Traps were set in 60 or 80 cm deep holes dug in the soil. The trapping method and all collecting sites will be described elsewhere. The colour is described from ethylenglykol and alcohol preserved specimens. All measurements used in the description are given in mm. The measurements of the legs are taken from the dorsal side (Table 1); body length includes the chelicerae. The epiginae were mounted on a slide in 15% potassium hydroxide (KOH) with their dorsal side up.

Taxonomic part

Harpactea srednogora Dimitrov et Lazarov, 1999

Material examined: **Sushtinska Sredna Gora Mts.**, St. Ivan site near Panagyurishte, 1 male, 1 female, underground traps, GPS: 42°31'004N, 24°11'038E, alt. 584 m, 29.05.-17.06.2006; 1 female, 17.06.-06.08.2006; 1 female, 06.08.-18.11.2006, S. Lazarov leg.; **Vitosha Mts.**, village of Bosnek, near Duhlata cave, 1 female, 4 juveniles, underground traps, GPS: 42°29.755N, 23°11.754E, alt. 992 m, 24.06.-26.08.2006, M. Langourov & N. Simov leg.; 1 male, 2 females, 3 juveniles, 26.08.-03.12.2006, S. Lazarov leg.; above Boyana, Boyanski Kamak Site, 1 male,

Figs 2-6. *H. srednogora*: 2 – epigine, ventral view; 3 – vulva, ventral view; 4 – vulva, dorsal view (Panagyurishte region); 5 – vulva, ventral view; 6 – vulva, dorsal view (Vitosha Mts.) Scale lines: 0.2 mm.

underground traps, 42°38'26,8"N, 23°16'32.1"E, alt. 847 m, 03.06-25.07.2006, B. Petrov leg.; **Western Rhodopes Mts.**, village of Belitsa, Laki Distr., 3 males, 2 females, 7 juveniles, underground traps, 41°50.088N, 24°51.926E, alt. 666 m, 23.04-09.06.2006, 1 female, 09.06-17.07.2006, B. Petrov leg. (Fig. 1).

Description: Female: total length 6.5; cephalothorax: length 3.1, width 4.1; abdomen: length 3.4, width 2.1. Vulva (Figs 2-6). Carapace and chelicerae red-brown, sternum red-orange, abdomen whitish, legs red-orange (Table 1).

Table 1
Leg measurements

Leg	Femur	Patella	Tibia	Metatarsus	Tarsus	Total
I	2.0	1.40	2.3	2.2	0.68	8.58
II	2.6	1.1	2.3	1.9	0.6	8.5
III	1.85	0.7	1.5	1.5	0.65	6.2
IV	2.6	1.15	2.35	2.8	0.8	9.7

Discussion

H. srednogora belongs to the *H. rubicunda* group (cf. DEELEMEN-REINHOLD, 1993). The female is very similar to the other *Harpactea* species, but there are differences in the shape of epigine and vulva (Figs 2-6). The species inhabits screes and dry stony areas covered with bushes and young trees between 584 and 992 m alt. It can be found under stones and deep in the soil.

Acknowledgements

I thank Dr. Pavel Stoev, Dr. Borislav Guéorguiev, Mr. Boyan Petrov, Dr. Mario Langourov and Mr. Nikolay Simov for the collected material. I would like to express my gratitude to Dr. Christo Deltshv for his valuable advice and discussion on the manuscript. I am most obliged to Mr. Luka Angelov (Gradus Company) for his financial support to this project. The research was also made possible with funding from the Ministry of Education and Science, National Science Fund project B-1523/05 “First investigation of the “milieu souterrain superficiel” (MSS) in Bulgaria: comparative analysis of the fauna of silicate and limestone regions based on selected groups of invertebrate animals”.

References

- DIMITROV D., LAZAROV S. 1999. Two new species of *Harpactea* from Bulgaria (Araneae: Dysderidae). – Ber. nat.-med. Ver. Innsbruck, **86**: 127-129.
- DEELEMEN-REINHOLD C.L. 1993. The genus *Rhode* and the harpacteine genera *Stalagtia*, *Folkia*, *Minotauria* and *Kaemis* (Araneae, Dysderidae) of Yugoslavia and Crete, with remarks on the genus *Harpactea*. – Rev. arachnol., **10**: 105-135.
- LAZAROV S. 2002. A review of the family Dysderidae (Araneae) in Bulgaria: faunistic and zoogeographical analysis. – In: Samu F., Szinetár Cs. (eds), European Arachnology 2002. Proceedings of the 20th European Colloquium of Arachnology, Szombathely, 22-26 July 2002, 259-265.
- PLATNIK N. 2007. World spider catalog. Version 8.0. Available on <http://research.amnh.org/entomology/spiders/catalog>

Received: 08.01.2007

Author's address:
Stoyan Lazarov
Institute of Zoology
Bulgarian Academy of Sciences
Tsar Osvoboditel Blvd. 1
1000 Sofia, Bulgaria
E-mail: slazarov@zoology.bas.bg

**Нови находки на *Harpactea srednogora* Dimitrov et Lazarov, 1999
от България с описание на досега неизвестната женска
(Araneae: Dysderidae)**

Стойан ЛАЗАРОВ

(Резюме)

Паякът *Harpactea srednogora* е известен до момента единствено от типовото му находище в Същинска Средна гора. Само мъжкият пол е описан, тъй като женски екземпляри досега не са намирани. В публикацията се съобщават нови находки на този рядък вид от находища в Западните Родопи, Средна гора и Витоша, което значително разширява ареала му в югозападна посока. Направено е описание и е илюстрирана женската. Таксономичната позиция на вида е дискутирана накратко.

Биоспелеологични проучвания в Турция и Грузия през лятото на 2006 г.

Павел СТОЕВ

Не му мислихме много, когато през пролетта на 2006 г. ст.н.с. д-р Христо Делчев от Института по зоология (ИЗ) предложи със средства от Българо-испанския проект за изследване на филогенията на паяците от семейство Lertonetidae и Nesticidae да финансира двуседмична експедиция до Турция и Грузия. Основната задача бе да се посетят типовите находища на няколко вида пещерни паяци и да бъдат уловени екземпляри, които да послужат за молекулярни и морфологични изследвания. Подготовката не отне много време и на 12 юли д-р Стоян Лазаров (арахнолог, ИЗ), Деян Духалов (херпетолог, Институт по заразни и паразитни болести) и аз (Национален природонаучен музей, в качеството си на биоспелеолог и основен шофьор) натоварихме багажа на 16-годишния ми фольксваген и се отправихме към границата. Прекосихме косо Западна Турция – от Истанбул към Анталия – като по пътя успяхме да проучим две пещери – известната Инсуо маарась при град Бурлур и друга пещера в близост до село Капалъ. Последната се оказа убежище на няколко хиляди прилепа от род *Myotis* (от групата *myotis-blythi*), както и на голям брой пещерни животни (Chilopoda, Araneae, Staphylinidae, Histeridae, Carabidae и др.). В Анталия ни чакаха арахнолозите Хакан Демир, Осман Сеяр и Айдын Топчу от университетите в Нигде и Истанбул, които се бяха съгласили да ни водят по карстовите обекти в района. На следващия ден успяхме да посетим четири пещери, между които и внушителната Коджа-ин с размери на входа 20 m височина и 75 m ширина. Материалът, който събрахме, се оказа интересен – вероятно нов за науката вид стоножка от Кара-ин при градчето Чухлук, нов троглобионтен паяк от род *Nesticus* и троглобионтен бръмбар от род *Pisidiella* от Дим маарась при Алания. През следващите дни проучихме още няколко пещери, от които особено богата фауна намерихме в Юлан дюня при Газипаша и Кьошек бюкю при Овабашъ (скакалци, паяци, слепи мокрици и др.). След като прекосихме планинската верига Торос, се отправихме по диагонал към Грузия, прекосявайки Анадолското плато. Преди да преминем границата успяхме да посетим още няколко по-малки пещери в района на град Ерзурум и в долната на река Чорух при град Арданъч. В Тбилиси пристигнахме на 19-ти и бяхме гостоприемно посрещнати от семейството на младата арахноложка Верико Пхакадзе. Тя беше нашият водач из страната през следващите дни. По време на пътуването успяхме да отхвърлим и немалко херпетологична работа. Колегата Николай Цанков се сдобил с няколко вида гущери и гекони: *Anatololacerta danfordi bileki* (Eiselt & Schmidtler), *Parvilacerta parva* (Boulenger), *Anatololacerta oertzeni ibrahimi* (Eiselt & Schmidtler), *Darevskia rudis* (Bedriaga), *Mediodactylus kotschy* (Steindachner) и др., а уловената змия *Montivipera xanthina* (Gray) ще допринесе за разработването на по-ефективен серум против ухапвания от малоазиатски отровници. Сухопътната ни одисея продължи в Кавказ, в района на град Кутанси. Там успяхме да посетим три пещери. Особено интересна се оказа фауната на пещерата Навенахеви при село Накширгеле. В нея уловихме слепи бръмбари от семейство Staphylinidae, които немският специалист Фолкер Асинг описа като *Speleogona cavernicola* – нов за науката род и вид. Проучването на фауната на най-голямата пещера в Странджа и Европейска Турция – Душница маара при село Сарпдере (от нея извира река Резовска) – се оказа обаче гвоздеят на програмата. Освен многото прилепи, тя се оказа обитавана и от над 15 вида безгръбначни животни. Кратката равносметка от пътуването е: проучена беше фауната на 20 пещери, уловени бяха няколко нови за науката бръмбари, паяци и стоножки; набавихме необходимия материал за проекта, обогатихме колекциите на НПМ и ИЗ, и не на последно място, създадохме добри контакти с колеги в Турция и Грузия.